

Kézdivásárhely, 1905. Április 16.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 31. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részé: illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetői és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos peti sorért, vagy annak egyért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetéseknek külön díjtétel szerint.
Nyilatkozat sor: 10 fillér.
A hirdetmények s nyilatkozatok díja előre fizetendő.

Gazdasági helyzetünk.

(-z) Több mint hét esztendő óta valóságos megakadt nálunk minden gazdasági élet. A vállalkozáshoz nincs kedv és hajlandóság. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy általában bizonyos várakozó álláspont érvényesül gazdasági életünk egész vonalán. A lefolyó hét esztendő szinte válságossá tette a helyzetet s úgy látszik, mintha e súlyos viszonyokból nem is lenne kivetendő út. Aligha végzünk tehát fölösleges munkát, ha a kibontakozás és gazdasági fejlődés irányadó szempontjait megvilágítani törekszünk.

Az a meggyőződésünk, hogy az eddigi hanyatlást és stagnációt rövidesen erőteljes lendület fogja felváltani. Tévedés lenne azt hinni, hogy az esztendőök óta tapasztalt visszaesést felismerhetetlen tényezők idézték elő.

Általában az a vélelem, hogy a hanyatlás a délafrikai háború, a kínai zavarok és a még most is folyó orosz-japán háborúra vezethető vissza.

Kétséget sem szenved, hogy a külpolitikai viszonyok ezen megromlása jelentékeny nyomást gyakorolt a nemzetközi termelés és forgalom arányaival, de az is bizonyos, hogy egymagukban a fenti események nem gyakoroltak döntő befolyást a többi, indifferens állam belső gazdasági viszonyaira.

Szinte teljes biztonsággal lehet rámutatni, hogy a válságos helyzetet a külkereskedelmi összeköttetéseknek a felmondás és újbóli kapcsolat közben előálló labilitása okozta legelső sorban. E feltevés helyességét főként az Egyesült Államok és Anglia által látjuk igazolva.

E két állam a nemzetközi vámpolitikában különleges helyzetet foglal el.

Míg az előbbi, hatalmas belső fogyasztására támaszkodva a reciprocitás alapján szerződik és így sajátos érdekeinek mindig megfelelő szerződést képes biztosítani, addig Anglia még most is szabadkereskedelmi alapon áll, úgy hogy a nemzetközi szerződések bomlási folyamata szintén nem érinti.

Ebből folyólag mindkét államban szabad fejlődés konstatalható, a minek már Németországban, Ausztriában, Magyarországon stb., a mely államoknak termelés ugyyszólván mindig a mindenkor szerződésekhez simul, épenséggel az ellenkezőjét láthatjuk.

Az első fontos tényező tehát a gazdasági fejlődés és lendület tekintetében a külkereskedelmi viszonyok szilárd alapon való rendezése. E részben elég arra utalni, hogy Németország már ratifikálta is a legtöbb fontos szerződését. Igaz ugyan, hogy még sem Ausztria, sem Magyarország nem jutott ideig; de az már biztosra

vehető, hogy a szerződési javaslatokon aligha történik változás. A fejlődés első és legfontosabb bázisa tehát már meg van.

A gazdasági lendület második leglényegesebb előfeltétele a tőkének vállalkozási hajlama. Tudjuk nagyon jól, hogy az évek óta tapasztalt tespedés minden vállalkozástól elriasztotta a tőkét, a minek az lett a következtése, hogy a pénzfeleslegek rendkívüli módon felduzzadtak s részint takarékbetétekben, részint pedig járadékokban és egyéb biztos papirokban kerestek elhelyezést. Az abnormalis pénzbőség folytán a jegybankok éreklészletei és adómentes bankjegytartalékaik eddig alig tapasztalt méretekben emelkedtek s a pénz értéke szinte devalválódott. Ilyen körülmények között a tőke vállalkozási hajlama szinte természetesen növekszik, csupán arra nézve vár még biztatást, hogy szilárd bázisra építendő vállalkozás kezdhető.

A nemzetközi kereskedelmi viszonyok rendezése ezt a feltételt is meg fogja valószínűsíteni. Ha még ehhez vesszük, hogy az orosz-japán háború sem tarthat már soká s az ott elpusztult óriási értékeket mind ki kell pótolni, sőt újakat is teremteni, akkor épenséggel nem tarthatja senki fanasztikus meggyőződésnek, hogy már rá is törtünk a gazdasági fejlődés és lendület útjára.

B. L.

TÁRGA.

Egy igazán nagy férfiú.

(Rajz a Csendes-Oceán tájáról.)

I ta: Louis Becke.

Azidőben Sydney lobogója még nagyhatalom számba ment a délvidéki tengereken, és még nem jártak arrafelé a vasbádoggal ládákkal megtömött sárgaréz pántos gőzösök, melyeknek supergargó-i sorra kizsákmányolják az Ellise, Kingsnull és Gilbert szigeteket s vígéc-módra megrendeléseket gyűjtenek „szállítandó” árucikkekre. Az időben még tisztos koru hullámhasogatók mártogatták jól megrakott, esetlen derekukat a Csendes-Oceán hőmpölygő habjaiba, mint például a Spec, a Lady dlicia és a Bateon; ezeknek az ódon hajóknak kés, balta, puska, rossz rum és jó dohány volt a „rakomány”-uk, ellenben az újoncsült gőzösök csupa fehér napernyőt, papiros-csizinát és cipőt, német csinálmányu varrógépet, meg aztán mindenféle olajnyomatós képeket cipelnek magukkal — a képekről pedig azt mondja a papirgalléros-kézős, csinosan kikent-fent supercargó hogy nevük „zephyr,” és legelőször is Emiliához, a benszülött tanító feleségéhez állít be velők, mivel hogy a tanítónő a legelőkelőbb hölgy a vidéken, hát csak illik, hogy ő válasszon legelőször.

Azidőben a Tokelan és Kingonili szigeteken

még híruk-hamvuk sem volt a maguk dolgát nagy ügyesen ellátó benszülött hittérítőknak, hanem akiknek szüksége volt valamire, az csak a helybeli fehér kereskedőhöz állított be. Ez a fehérbőrű kereskedő ember rendesen valami kemény koponyájú, nyers természetű férfiú vala — hol egy, hol más ausztráliai vagy amerikai cethalász hajóról szökött volt meg, vagy pedig valami vándor izmaelita volt, aki bizonyos okokból jobbnak találta itt az egyenlítő-melléki Csendes-Oceánnak dacos jellemű, lármás és szegénységben nyomorgó népei közt élni, mint hogy a Society és Marquesas szigetesportoknak egyhanguan boldogságos völgyeiben álmodozza végig a napjait.

Ilyen ember volt Probyn is, aki az egyik Ellise szigeten lakott, egy alacsony fekvésű, kerek formájú koralltermő szigetesekén. Valami sydney-i cethalász-hajóról származott ide egy napon, egy láda ruhát, egy vagy két puskát és egy mázsa préselt dohányt hozva magával: egy vad szemű, szenvedélyes tekintetű benszülött asszony is jött vele, akinek mezíten vállára és kebelére hosszú fekete haj hullámozott alá; az asszonnyal egy gyermek is volt, valami öt esztendő.

Probynt a cethalászhajónak második tisztje hozta ide egy csolnakon. A fölzigult benszülöttek körülrajzolták a jövevényeket; a tisztnek nem igen tetszett a nézésük, így hát rövidesen bucsút mondott Probynéknak és a matrózok sietve visszafelé kezdtek evezni a hajójuk irányában, mely egy kis öböl vizén lengett, azzal a szabad tenger felé.

Ez után a zajongó népség közelebb szorult Probynhez és a feleségéhez s a kérdések özönével árasztotta el őket.

A házaspár egy szó feleletet sem adott a kérdésekre. Probyn szívós izomzatu, ritkás haju, szikár férfiú volt, mélyen bennülő nyugodt szemekkel; egyik lábát a mázsa dohányján nyugtatva, zsebre dugott kezekkel csendesen állt ottan. Felesége dacosan nézett arra az ötven-hatvan vörösbarba bőrű benszülött nőre, akik köréje tolongva mohó kíváncsisággal bámulták az idegen asszony arcát; a rémületől néma gyermek anyja mellé kuporodva, annak ruhájára kapaszkodott.

A fölrepező zagyva kiabálás és örült hadonázás egy csöppet sem lepte meg Probynt, mert azzal tisztában volt, hogy veszedelemtől nem kell tartania. A falu feje még nem jelent meg a hely színén, rend és csend csak az ő megérkezéskor fog helyre állani. Végre elesendesültek a benszülöttek és jobbra-balra utat nyitottak Tahori-nak, a főnöküknek. Tahori kövér ember volt és teste kókuszdió olajtól fénylett; kezében egy ébenfahusángot tartva, oda állt a fehér ember elé és tetőtől-talpig végignézett rajta. A vizsgálódásnak úgy látszik, kedvező volt az eredménye. Mert Tahori kinyújtotta az óriási mezíten karját és kezét fogott Probyn-nal, miközben samon-i nyelven ezt az egyetlen szót mondta: — „Talofa!”*) azután a maga nyelvén kérde: — Mi a neved és mit kívánsz?

*) Szószarint: „Veled van a szeretetem!” A Samon szigeten szokásos üdvözlés. A szerző.

A szegedi választás. Szeged I. választókerületében ápr. 14-én folyt le az időközi képviselő választás.

A szavazás eredménye ez lett:

A disszidens Maróczy Géza 20 szavazat után visszalépett.

Ugyancsak visszalépett 104 szavazattal dr. Balassa Ármin Bánffy-párti.

Dr. Herozegh Mihály függetlenségi jelölt kapott 298 szavazatot.

Bánffy Dezső báró 880 szavazat esett.

Igy Szeged I. kerületének országgyűlési képviselőjévé — Bánffy Dezső bárót választották meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ápr. 12-én délelőtt 10 órakor ülést tartott Justh Gyula elnöke alatt.

Az ülésen felolvasták Eötvös Károly indítványát, a mely a november 18-iki határozat miatt elítéli gróf Tisza István miniszterelnököt, Perczel Dezső volt házelnököt és Csávós Béla volt háznapot.

Ezután Kaas Ivor báró produkálására kijelentette gróf Tisza István miniszterelnök, hogy a kormány álláspontja a legutóbbi képviselőválasztások óta az, hogy a jelenlegi kormány nem köthet szerződéseket a külfölddel. A vámkonferencia azonban, a melyben a kormány részt szándékozik venni, csak szaktárgyalás és nem köti a jövődö kormány kezét és így a kormány részt vehet azon.

A képviselőházban április 13-án Rakovszky István elnökölt.

Batthyányi bemutatja a felirati javaslatot, mely a válság történetével foglalkozik és a koalíció ama programját adja, mely nélkül a mostani válság nem oldható meg.

Ezután Eötvös Károly indítványát megokolta. Beszédének ele főképp Perczel Dezsőre irányul, a kinek nyugdíjmelését is szóba hozta.

Gróf Tisza István a baloldal folytonos zajongása közben kijelenti, hogy Perczel Dezső nyugdíjmelése méltányos alapokon történt.

Végül a Ház többsége Eötvös Károly indítványát elfogadta és holnapra péntekre (napirendre) kitűzte.

A politikai helyzet.

— Főirat a királyhoz. —

A disszidensek a képviselőház által a királyhoz intézendő főirat tárgyalását husvét utánra kívánják halasztani.

A disszidensek ezen kívánságukat azzal indokolják, hogy szerintök kilátás van arra, hogy a husvét szünet után meg lesz a kibontakozás compromisszum útján.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága üléséből.

A közigazgatási bizottság április havi ülését hátfőn tartotta meg gróf Haller János, főispán elnöke alatt. Első sorban a szakeladók terjesztették elő havi jelentéseiket, a melyeket a következőkben ismertetünk.

Közigazgatás.

Szent-Iványi Miklós kir. tanácsos, alispán havi jelentésében előadta, hogy március hónapban a központban iktatóra érkezett 1310 drb beadvány, elintéztetett 1191, mint elintézetlen a folyó óra ájtott 119 ügydarab.

Utlevél kiadatott 970 drb.

Szabadságot élveztek: dr. Böldi Pál II. aljegyző, tb. főjegyző március hó 2-től 22-ig két hetet, Morvay Endre szolgabíró március 15-től 22-ig két hetet, Kökössy Gábor szolgabíró március 1-től 26-ig két hetet.

A központi választmány március hó 7-én ülést tartott, melyben az 1899. évi XV. t.-c. 145. §-a rendelkezéséhez képest az országgyűlési képviselőválasztó jogosultak 1906. évi névjegyzékének kiigazítására szükséges intézkedéseket megtette, megválasztván az összeíró küldöttségeket a vármegye mind a négy választókerületére nézve.

Sepsiszentgyörgy r. t. városnál a városi tisztügyi osztály állás dr. Bene István országgyűlési képviselővé történt megválasztása által, lemondás következtében megüresedvén, március hó 28-án dr. Melik Endre sepsiszentgyörgyi ügyvéd választatott meg általános szavazattöbbséggel városi tisztügyi ügyésznek.

Gyámügyek.

Séra Tamás, árvaszéki elnök jelentése szerint március hóban ügyforgalom volt: összesen 1207 ügy-

drb. Ebből elintéztetett 821, április hóra elintézetlen áthozatott 386 ügydrb.

Gyámpénztárról. Készpénz. Áthozatal február hóról 18180 kor. 43 fl., március hóban bevétel 8703 kor. 49 fl., összesen 26883 kor. 92 fl. Ebből kiadatott 7931 kor. 05 fl., maradt március végén 18952 kor. 87 fl.

Pénztézeteti betét nem változott, 158754 kor. 11 fl.

Magánadóslevél. Áthozatott február hóról 433634 kor. 05 fl., március hóban bevétel 1000 korona összesen 434634 kor. 05 fl. Ebből kiadatott 1530 kor., maradt március végén 433104 kor. 05 fl.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. tanácsos, pénzügyigazgató március hónapról bejelentette, hogy az összes ágazatokban befolyt 231675 kor. 44 fl., 8779 kor. 09 fl. több a megelőző évi hasonlavinál.

Egyenesadóban befolyt 20962 kor. 73 fl., hátrálékban maradt 431869 kor. 92 fl.

Engedélyezett hadmentesség 2, dohányárulás 9, sóárulás 9, bélyegárulás 4 esetben.

Fogházügy, közbiztonság.

A megjelenésben akadályozott kir. ügyész jelenését dr. Demeter Gyula tb. főjegyző mutatta be. E szerint a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki fogházban, a vármegye területén levő kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírói fogházakban 1905. évi március hó utolsó napján le volt tartóztatva 82 elítelt, 12 vizsgálati, összesen 94, ezekből 76 férfi és 18 nő.

Időközben még 164 egyén volt tartóztatva.

A tartóztatottak egészségi állapota általában jó volt, 1 volt huzamosabb idő óta beteg, ki jelenleg jobban van.

Rabélemezésre kiadatott 606 kor. 88 fl.

Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

Súlyosabb bűneset 1 fordult elő.

Törvényszéki boncolás 2 esetben volt.

Népoktatásügy.

Csánki Gyula kir. tanfelügyelő havi jelentését külön fogjuk közölni.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfás Győző, kir. főmérnök március hónapról szóló jelentéséből felelmitjük, hogy a hóolvadás-

— A nevem Sámuel, felelő Probyn. Azután tokaleu-i nyelven beszélt tovább, melyet a köröskörül szorongó vad szemű népség igen jól megértett. — Azért jöttem ide, hogy veletek éljek és olajjal kereskedjem, — mely szavakkal a mázsza dohányra mutatott.

— Honnan való vagy?

— Az egyik Tokaleu szigetről. Nukunonoról.

— Hát aztán miért jöttél ide?

— Mert otthon megöltem egy ellenségemet.

— Helyes? morogta a kövér ember; — beszédéből nem érzik hamisság, hanem mond csak, a csolnakotok miért igyekeztek olyan gyorsan visszatérni?

— Hát megjedtek a nagy handabandástól. Kiváltképp az a madárfejű ott ni, beszélt nagyon sokat — és Probyn egy éles arevonásu, nyurga benszült emberre mutatott, aki különösen hangosan szólt és zavargott az imént

— Hal! mondá a nagyszakállu kövér Tahori és a fehér embertől oda fordult ahhoz az emberhez, akiről a fehér ember beszélt — te vagy az, Makói? Hát te üted el innen az idegeneket? Bizony rosszul tetted. Hiszen csak a te kedvedért mentem a hajóra és szerettem be egyet is, miért is. Jőj ide.

Tahori lehajolt, fölvetve Probyn egyik puskáját kezébe nyomta a fehér embernek és fejével szótlanul biccentett a nyurga benszült felé. A többi benszültök hátrább vonultak. Niabong, Probyn felesége, odébb állította magától a kis fiát, kebléből elővett egy kulcsot és a ládát fölnyitotta vele. Azután hátra taszította a láda fedelét és fekete szeméit Probynre szögezve várakozott.

Probyn bal kezében tartotta a fegyvert és elgondolkodott egy percre. Azután kérdé:

— Kinek az embere ez?

— Az enyém, mondá Tahori; Oatiupu-ból való és nekem rabszolgam.

— Van-e felesége?

— Nines, szegény ember, és a puraka földjeimen dolgozik.*)

— No jó, mondá Probyn és intett a feleségének. Niabong benyult a ládába, kivett belőle egy puskaporos szarut, egy golyót, egy gyutaesot, néhány darabka papirost és sorra az urának adogatta.

Probyn lassan megtöltötte a fegyvert, Tahori pedig megkapta a rabszolga karját, hátrább vezette a szabad tere, azután husángját marokra fogva, melléje állott és figyelmesen várta a következőket.

A fehér ember tudta, hogy ettől a lövéstől függ a hire-neve. Főlemelte a puskáját és tüzelt. A golyó keresztül furta a rabszolga mellét. Azután négy ember megfogta a tetemet és bevitte egy házba.

Probyn letette a puskát és megint intett a feleségének. Az asszony odanyújtott neki egy fejszét és egy vaskos vésőt. Tahori jókedvűen mosolygott és magához vonta a kis fiut, megveregette a feje bubját.

Ezután Tahori intésére egy benszült asszony egy kagylóban édes toddyt (pálmabort) vitt oda Niabongnak. A főnök keresztbe vetett lábakkal üdögölt és Probynt nézte, amint a fejszével és vésővel bontogatja a préselt dohányt. Niabong bezárta a ládát és ráült.

— Hát te ki vagy? — kérdé Tahori a fehér ember feleségétől, folyton a fiucskát simogatva.

— Niabong vagyok. Hanem az én nyelvem

*) A puraka silányabb fajtájú növény, melynek gyökere kenyerül szolgál. A ford.

más beszédhez van szokva, mint ahogy ti beszéltek itten. Mert én Naura szigetén születtem. No de majd csak megérttem apránként.

— Ugy van. Hanem ez a te urad nagy férfit, — mondá a főnök, Probyn felé intve.

— Igazad van, csakugyan nagy férfit. Olyasmi nines a világban, a mit ne tudna megtenni.

— E moe, (Ugy van) mondá a kövér ember, helyeselve, magam is látom. Hát tudod, olyan lesz itt az urad, mint a tulajdon testvérem, a gvereked pedig mind megkapja, ami legjava enivaló van az országomban.

Probyn odajött hozzájuk, mindkét kezében egy-egy csomó préselt dohányrudat hozva, és monda:

— Adjatok egy kosarat,

Tahori parancsára egy fiatal benszült leány siklott ki a kókuszdió ligetből és egy kosárral a fehér ember háta mögé állott. Probyn kétszáz rud dohányt számlált bele.

— Nézzed, Tahori. Én igazságos ember vagyok tehozzád, mivel te is igazságos ember vagy énhozzám. Itt van a szolgád ára, akit nekem adtál.

Tahori fölkel és intett a népnek, hogy jöjjenek közelebb. Nézzétek meg ezt a férfit. Ez egy igazán nagy férfit. Szíve a nyelvére jön fel az agykából. Hozzatok enni és inni valót, hogy se ő, se a felesége, se a gyereke ne maradjanak éhen-szomjan. Holnap pedig minden fejszefogható ember menjen ki fát vágni, mert házat fogunk neki építeni, amelyiknek hat öl legyen a mélysége, négy a szélessége. Ilyen emberek az istenektől jönnek hozzánk.

nak kedvező bekövetkezéssel az utpályákról a vastag lenyomult hóeltakarítás egyidejűleg eszközöltetvén, a közlekedési akadályok elhárítottak a járástóság biztosított. Nevezetesen a brassó-ojtozi állami közut vett igénybe jelentékeny munkaerőt, mely célra a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által engedélyezett 2000 kor. vétetett igénybe az ojtozi utmesteri szakaszon.

Az állami közutakon a gyümölcsfaültetések folytatálagos teljesítésére, a megrongált és elpusztult ültetvények pótlására kereskedelemügyi m. kir. miniszter összesen 1147 darab facsemetét engedélyezett. Ebből a brassó-ojtozi állami közutra esik 300 drb új ültetés, 160 drb pótlás, a brassó-esikszöreda-topliczai állami közutra esik 472 drb új ültetés és 215 drb pótlás. Az ültetések előkészítették a szükséges karók, lécz, szeg, sodrony- és túskeanyag beszerzését. A csemeték a lugosi állami faiskolától utaltattak ki.

A sepsiszentgyörgyi végleges jellegű Olthid kiépítésével kapcsolatos munkák közül az ideiglenes hid felépítése annyira előrehaladt, hogy a forgalom arra átkereshető volt, miután a kiterő feljáróinak feltöltése elkészült.

A közdivásárhelyi belviz-levezető csatornán az új áteresztő építést Csutak Albert, kászoni lakos vállalta el, a kivel az építési szerződés megkötött.

A brassó-háromszéki h. é. vasút sepsiszentgyörgy-közdivásárhelyi vonalán Kovászna és Imecsfalva állomások között Zabola fűrésztelép elvezetésével létesített új rakodóállomás műtanrendőri bejárása március 30-án megtartott. A bejárás a közigazgatási bizottságot Bogdán Arthur közig. biz. tag s a kir. államépítészeti hivatal főnöke képviselték.

Az állami iskola-építések vonatkozólag felmilitette, hogy Barátos község állami iskolájának helyreállítási munkáira megtartott versenytárgyalás meddő maradt, ajánkozó hiányában Papole községben létesítendő új állami iskola építésére a legkedvezőbb ajánlatot Pap Dezső és társa tette, a kikkel az építési szerződés feltételeken megkötött, 5% árleengedés mellett.

Páva községben az új állami iskola építése a közdivásárhelyi ipari hitelszövetkezetnek, mint vállalkozónak helyszíni kitűzéssel szerződés alapján átadott.

A sepsiszentgyörgyi állam elemi iskolánál a falazási munkák folytatása kezdetét vette s a talajviz levezetésére szolgáló csőcsatorna behuzását tovább folytatták.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter K. r. ály Kálmán okleveles mérnököt a sepsiszentgyörgyi államépítészeti hivatalhoz díjas mérnökké nevezte ki s Szabó Károly kir. főmérnököt hasonló minőségben áthelyezte Pécsre.

— **Kinevezések.** Kézdiszentléleki Kovács Jenő, dicsőszentmártoni adóhivatali díjtalan gyakornok díjas gyakornokká, Csizsér Ábel érettségizett, tanuló pedig a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezettek ki.

— **Halálozás.** Lakatos Mihály volt esikszöredai felsőnépiskolai, utóbb dicsőszentmártoni polgári iskolai tanár, a „Csiki Lapok” volt szerkesztője, f. hó 10-én, 30 évi buzgó tanári munkásság után 55 éves korában dicsőszentmártonban váratlanul elhunyt.

— **Nyugdíjazás.** A királynak márc. 27-én kelt legtöbb elhatározásával Molnár Lajos, pénzügyi tanácsos, Csik- és Udvarhelymegyei kir. pénzügy igazgatója az öt megillető törvényes javadalmazással véglegesen nyugalomba helyeztetett.

— **Zágon község ünnepe.** Diszes községházat emelt Zágon község, melynek szép társadalmi életéről, aki figyelemmel kísérte az ott folyó kulturális mozgalmakat, meggyőződést szerezhetett magának. Most ezt a nem mindennapi alkalmat, t. i. a község ház felavatási ünnepélyét azzal fogja a község megünnepelni, hogy az ott működő kulturális társaságokkal karöltve f. hó 25-én műsoros táncestélyt rendez a következő műsorral: 1. „Kárpátoktól Adriáig.” Zenéjét írta Sz. Nagy József, éneklő „Zágoni Dalkör.” Felavató beszédet mond: Bodor János ref. lelkész. „Az aranyvirág”-ból „A szív”

című dalt éneklő János Vilma k. a. (Brassó), cimbalmon kíséri: Szűcs Albert. Türogtón kurucdalokat ad elő: Nagy Mózes ur (Sepsiszentgyörgy). „A tolvaj” című költeményt Benedek Jánostól, szavalia; Farkas Károly tanító. A „Rákóczy-induló” játssza a „Földmives zenekar.” Műsor után tánc.

— **A Pokolsár.** Kovászna világhírű fürdője, a Pokolsár forrása, a mint köztudomású, pár év óta gyengébben zubogott, mint azelőtt. Most azonban újból kitört a régi ereje és jobban „forrik” mint valaha. És hamvasszürke vízen nagyobb tömegben uszik a kátrányszerű fekete-barack folyadék. Noha gyógyító, ereje a Pokolsárnak eddig sem csökkent, mégis sokan nem bíztak benne annyira, mint mikor teljes erejében zubogott. Most, hogy a régi erejében mutatkozik, azt hisszük, régi hírneves sem fog ki-sebbedni.

— **Halálos baleset.** Papolezon folyó hó 11-én reggeli 7—8 óra között a falu alsó végén levő Mettner-féle deszkavágó gázfűrészteléken Soós Ferenc 17 éves fiatal gyári munkást a pincehelyiségben, honnan a fűrészpárat hordják ki, a fűrészgéphajtó szíja magához kapva, felesavarta, úgy hogy a fiatal legény rögtön meghalt. A fiú már huzamosabb idő óta dolgozott a gyárnál, minden körülménnyel ismeretes volt. Hogy mégis miképp került a gépszíjhoz, nem lehet tudni, mert senki sem látta az esetet. A szülőkre a véletlen baleset annál érzékenyebb s fájdalommasabb a csapás, mert az anyja gutaütött, magával jöhetetlenül, az apja akkor éppen Brassóban feküdt a kórházban, hol fájós szemét gyógyíttatja. A balesetet a gyár vezetőségét és felügyelőségét semmi mulasztás, vagy gondatlanság nem terheli.

— **A vonat kerekai alatt.** Vasárnap este a Sepsiszentgyörgyről este 8 óra 45 pkor induló és Brassóba este 10 óra 1 pkor érkező személyvonat utasai nem is sejtették, hogy mily borzalmas utazást tesznek. Az történt ugyanis, hogy Kőkös és Prázmár között még eddig ki nem derített módon egy ember a vonat mozdonya alá került. A szerencsétlenséget csak Prázmáron vették észre, a hol az illető a mozdony komplikált alkatrészei között teljesen beékelve és összemorzsolva találtatott. Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy az illető Soós Demeter bácsiteleki lakos, aki a prázmári határban most eszközölt földmunkálatoknál volt alkalmazva. Özvegyet és egy árva hagyott hátra, a vizsgálat még tovább folyik.

— **Egy igen jó cirkusz működik Kézdivásárhelyen** pár nap óta, Donert igazgató vezetése alatt. Az első előadás csütörtökön volt, egyelőre csekély közönség előtt, de azért minden tekintetben pompásan sikerült. Kiemelkedtek a szereplők közül Meggyesi, szőlő-táncosnő, igen csinos táncsaival, — Don Kalkuta a szurony-király, Arosta, Augustus a szellemes bohóce, továbbá Gyurman, a komisz zenebohóce. Vasárnap 2 előadást tart d. u. 4 órakor nagy gyermek előadás félhállyárakkal. Este nagy dísz előadás lesz, rendes helyárrakkal. Hétfőn 1-ső nagy díjbirkózás Dimu Jov. Bulg. erőművész 100 korona díját ad azon helybeli birkózónak, ki öt szabályszerűen földre teríti. Jelentkezni lehet a cirkuszban. Bővebben a napi falragaszok. A társulatot, mely egyike a legjobb cirkuszoknak, melyent városunkban láttunk, melegen ajánljuk városunk és vidéke közönsége pártfogásába. Múltó a legteljesebb támogatásra.

— **Jó tejelőtehenek a Székelyföldön.** Ismeretes dolog, hogy a földmívelésügyi miniszter 500.000 koronát bocsájtott a marosvásárhelyi székely kirendeltség rendelkezésére, hogy az összeg olcsó személyi hitelként a szegénysorsu székelyek között kiosztassék, illetőleg hogy az összegben jó tejelőtehenek szereztessenek be. Eddig 1029 gazda között 1286 drb tehén osztatott ki 317.090 korona értékben, a rendelkezésre álló 183.000 korona összegben a további beszerzés és kiosztás most eszközöztetik. Nem a pénz kapja a támogatásra érdemes kisgazda, de az eredeti beszerzési árban a tehenet és a székelység érdemesnek mutatkozott a segítségre, mert jóllehet inséges gazdasági esztendő van, fizetési halasztást ritkán kell adni, a székelység adósságát dicsőrendő pontossággal fizeti.

— **A turberkulózis,** ez a nemzetpusztító betegség, irtózatoss munkájában a megindult védekezés ellenére sem alar szünetelni, vagy bár alább hagyni; a maga porcióját napról-napra, hónapról-hónapra

megköveteli. Így az elmúlt év (1904.) egyetlen hónapjában, decemberben, a magyar birodalomban 6025 ember halt el gümőkórban, Ebből a bérces Erdélyre 613 haláleset jutott. Megyék szerint legtöbb (70) esik Szolnok Dobokára, legkevesebb (14) B. Naszdódra. Külömben a halál anyagának ilyen volt az utja számokban: Alsófehér vm. 42; B. Naszdó vm. 14; Brassó vm. 26; Csik vm. 27; Fogaras. vm. 22; Haromszék vm. 31; Hunyad vm. 65; K. Küküllő vm. 21; Kolozs vm. 69; Kolozsvár (város) 18; Maros Torda vm. 57; M. Várhely (város) 5; N. Küküllő 41; Szeged vm. 28; Sz. Doboka 70; T. Aranyos 47; Udvarhely vm. 35.

— **A magyar Hírlap** ujtítása. Érdekes hírt közölnék velünk a fővárosból. A Magyar Hírlap 15 éves fennállásának jubileumát azzal ünnepli, hogy f. hó 17-étől kezdve független politikai iránnyal reggel helyett este jelenik meg a fővárosban s reggelre onnan minden vidéki város vagy helységbe. Együttal a világlapok mintájára egy specialitást is, létesít, mely abból áll, hogy minden érdekes eseményt fényképfelvételekben ad közre. Mutatványszámot egy hétig ingyen küld birkinék.

— **A petroleum olcsóbbodása.** A magyar-osztrák petroleum-kartel a petroleum árát, mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, métermázsáknakint 2 1/2 koronával leszállította.

— **Érdekes rokonság.** A Daily Mail ír egy angol emberről, aki három nemzedéket képvisel egy személyben, s aki a maga esetét így írja meg: — Egy özvegyasszonyt vettem el feleségül, akinek volt egy felnőtt leánya. Az apám sokat eljárogatott hozzánk, beleszeretett a felnőtt leányomba s elvette feleségül. Az apám ilyenformán a vőmné lett a mostohaanyám pedig a mostohaanyám. Nemsokára gyermekem született; a gyerek már most az apám sógora volt, de az én nagybátyám is, mert testvére volt a mostoha anyámnak. — Fia született az apám feleségének is. Ez a testvérem volt, de az unokám is, mert a mostoha leányomnak volt a gyereke. A feleségem a nagy anyám lett, mert anyja volt az apám feleségének, vagyis az anyámnak. Most hát a férje is vagyok feleségemnek, az unokája is, vagyis végeredményben: önmagamnak a nagypapja.

— **A dinamit ellen.** A dinamit ellen az osztrák bolgyei és kereskedelemügyi miniszterekhez több osztrák képviselő interpellációt intézett, melyben azt kérték, hogy a dinamit használata, mint ami már igen sok alkalommal vezetett baleset, általánoságban tiltassék el és ipari vagy termelési célokra az „Amonal” használtassék, mint amely a mindennapi életben a baleseteknek elejét veszi. Az „Amonal” természetesen osztrák ember találmánya, de nálunk sem ártana, ha a dinamit helyett Fülöp Gyula magyar mérnök „Fülöp” nevű robbantószerőt vennék használatba, mert ennek felrobbantásához olyan műszaki eszközök kellenek, hogy a balesetek bekövetkezése teljesen ki van zárva.

— **A nagyszabeni cs. és kir. gyalogsági hadapródiskolába való felvétel.** Az első évfolyamba az 1905/06-iki tanév kezdetével (szeptember hó közepe körül) kb. 30—40 testilog alkalmas ifju vétetik fel, a ki f. évi szeptember 1-ével 14-ik életkorát már elérte, a 17-iket pedig még át nem lépte, bajlammal bir a katonai pályára iránt és valamely közép vagy polgáriiskola négy alsó osztályát legalább „elégesség” sikerrel végezte. A „felvételi szabályok,” a melyek a felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztéséről nézve bővebben nyilatkozva 45 fillér beküldése után a hadapródiskolánál kapható. Felvételi kérvények eskakis az 1904/1905-ik évi végbizonyítványnyal, legkésőbbben, még f. é. július hó 12-ig az iskolaparancsnoknál nyújtandók be. Ismétlési vizsga esetére a jelöltnek ideiglene. bizonyítványt kell beadni. Hiányosan felszerelt, épen a határidő leteltére beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Megjegyeztetik, hogy a magyar állami alapítvány díjmentes helyek elnyerésére célzó pályázati folyamodványok a honvédelmi miniszteriumhoz adandók be és pedig az ezen miniszterium által már kibocsátott és a hivatalos lapban (Budapesti közlöny) is közzétett „Pályázati hirdetmény”-ben meghatározott korábbi határidőn belül, t. i. június 15-éig.

FOGORVOS
PERL JÓZSEF
AMERICAN DENTIST

itt tartózkodását meghosszabbította e hó 22-éig és
rende a Millennium Szálloda I. szám alatt.
(44. 2-3)

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR-SZAPPAN
eltávolítja a szepit, mákfoltot és a bőr összes tisztátalan ágát

Valódi csakis a
DIENES C.J. „SZALVATOR”-gyógyszertárból

Eszéken, felsőváros:

1 téglés eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan 1 korona.
1 téglés kézi paszta 1 . 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen
a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

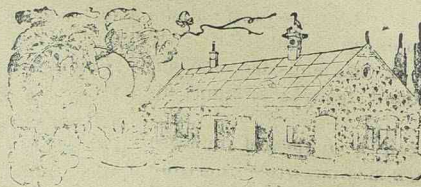
29. 5-10.

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrássy-utca 29.

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon

A szőlő hazánkban minde-
nütt megterem s nincsen oly
ház, melynek fala mellett a

legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek,
ker téseknek stb. a legreamekbb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna
az egyébre használható részekből Ez a leghíltadosabb gyümölcs, mert minden év-
ben terem.

Erre azonban nem mindenszőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert n-
gyobb része ha megőr is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig.
Hol lúgasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellájták házaikat az egész szőlő-
érés idején a legkitűnőbb muskatály és má: édes szőlőkkel

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és
bérmentve küldetik meg, aki ezimát egy levelező lapon tudatja. Bo faju szőlő ltvá-
nyok is még nagy mennyiségbe: kaphatók leszállított árákon, Borok családi fogyasztá-
sra 50 l és főljbb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetési és ebb l bormint .

22. 6-10.

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Bihar megye.

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint köz-
ségi előjáróságok részére ugy készpénzert, mint
részletfizetésre kapható

butorraktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és
hálószoba berendezés, ruha- és étsekrény, szalon-
és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény,
továbbá: magas, félmagas, háts és heverő divány,
garnitúra, matracz, fali és toaletti tükör, nád- és,
préselt ületű hajlitott szék, ablak earnis, stb. me-
lyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS
MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját
felügyeletem alatt készítették s olcsó árak mellett
bocsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű
igen célszerű villany-
világításu
zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába
kerül és pedig 1 finom
u. tajtékpipe kínai
ezüst foglalattal, 1
hozzávaló pipaszár, 1
célszerű dohány-
zacskó, 1 gyufatartó, 1
tajték szivarszopóka,
1 szivartára, 1 házi
pipe szárral együtt, 1
tajték szivarszopóka,
1 szivarvágó, 1 szivar-
hamutartó 10 darab
összesen.

4 és fél kiló körülbe-
lül 50 drb különféle
illatu finom pipere
szappan csak 5 K.

s vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán
azon helyzetbe jutottam, hogy az elant felsorolt 40
darab szabadalmazott amerikai ezüst árakat
mélyen leszállított áron potom 6 frt 40 krért szállít-
hatom bárkinek és pedig.

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
6 d.b amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
6 drb amer. szabad. ezüst evőkanál
12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál
1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál
1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
6 darab angol „Viktoria” pohártálcá
2 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr-ért ezen tár-
gyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém
belül is, melyért jótállást vállalom.

Megrendelhetők utánvet mellett.

Neumann József-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 15.

KONYHAKÉSZLET

5 darab solingeni pen-
gájú kés és 1 darab
szelgető villa csak
4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott
fazék és 6 darab lá-
bas különböző nagy-
ságúak csak
5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett
csak 5 korona

(17. 17-20.)

Erzsébet királyné-

sorsjegyek eladásával

foglalkozó

ügynökök

magas jutalékkal felvé-

tnek. Ajánlatok inté-

zőndők

Fischer és Reisz

banház

Budapest, Erzsébet-körút 9.

(42. 2-4.)

ELADÓ HÁZ.

A csernátóni uton levő há-
zamat, a mely áll 5 szoba, ka-
mara, az udvaron nagy kő
istálló- és kertből, szabadkéz-
ből eladom.

(46. 1-3.)

Szöcs Mózes.